



AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZİRLİYİ

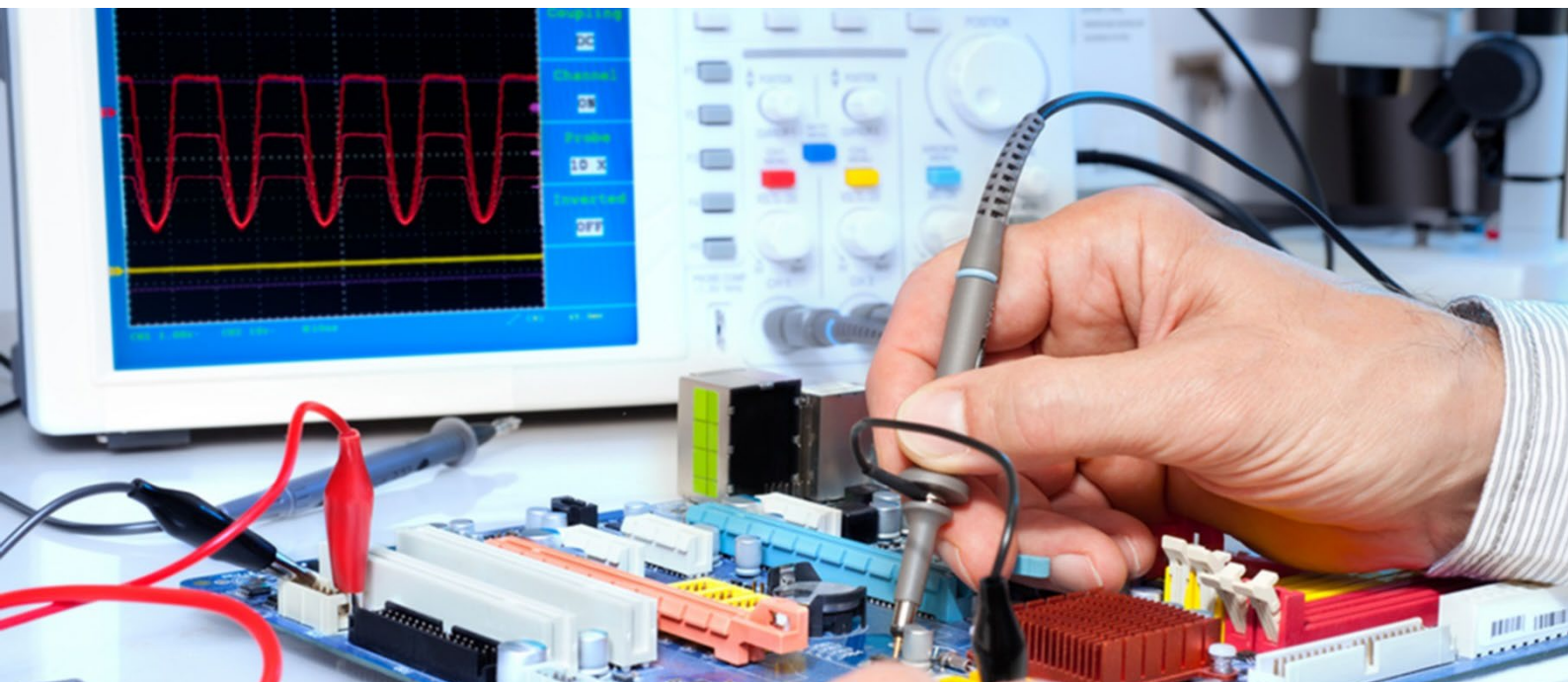


Layihə Avropa İttifaqı
tərəfindən maliyyələşdirilir



TƏHSİL İNSTİTUTU
Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutu

Kvalifikasiya standartı



TİBBİ AVADANLIQLARIN TƏMİRİ VƏ XİDMƏTİ ÜZRƏ ELEKTROMEXANİK

Bakı
Yanvar, 2019-cu il



Bu kvalifikasiya standartı Avropa İttifaqının texniki yardımını çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyini dəstəkləmək üçün “Azərbaycanda Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin İcrasına Dəstək” (EuropeAid/138339/DH/SER/AZ) layihəsi tərəfindən hazırlanmışdır. Standartda ifadə olunan fikirlər və məlumatlara görə Avropa İttifaqı, Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi və Təhsil İnstitutu məsuliyyət daşımır.

Peşə	Tibbi avadanlıqların təmiri və xidməti üzrə elektromexanik
Kvalifikasiya standartının Azərbaycan Respublikasının Ömürboyu Təhsil üzrə Kvalifikasiyalar Çərçivəsində (AzKÇ) səviyyəsi	Səviyyə 4
İstinad kodu: (Reyestrdə sıra nömrəsi və kvalifikasiya standartı sözünün qısaltması - KS, Məşğulluq Təsnifatında kodu və AzKÇ-də səviyyəsi)	0010-KS-7421-4
Kvalifikasiya standartını təsdiqləyənsahə komissiyasının adı	Səhiyyə və sosial xidmətlər sahəsində bacarıqların inkişaf etdirilməsi üzrə sahə komissiyası
Kvalifikasiya standartının Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Kollegiyasında təsdiq olunması barədə qərarın tarixi və nömrəsi	
Yenilənmə sayı	01
Təklif olunan yenilənmə tarixi	Oktyabr, 2025-ci il

GİRİŞ

“Tibbi avadanlıqlarının təmiri və xidməti üzrə elektromexanik” kvalifikasiya standartı Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin əlaqələndirdiyi və sosial tərəfdaşlıq vasitəsilə Avropa Birliyinin maliyyələşdirdiyi Azərbaycanda Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin icrasına dəstək layihəsi tərəfindən hazırlanmış, əlaqəli təşkilat və müəssisələrin rəyləri nəzərə alınaraq dəyərləndirilmiş və Tikinti sahəsində bacarıqların inkişaf etdirilməsi üzrə sahə komissiyası tərəfindən təsdiq edilərək reyestrdə yerləşdirilmişdir.

1. Termin, simvol və ixtisarlar (istifadə olunmuş termin, simvol və ixtisarlar və onların izahı)

“Onlayn” rejim - birbaşa, canlı; informasiya-kommunikasiya texnologiyalarında (İKT) real vaxt rejimi.

Aksonometrik proyeksiya - kristalloqrafiyada perspektiv proyeksiyanın növü. Burada şüaların kəsişmə nöqtəsi sonsuzluqda yerləşir, buna görə tillərin qarşılıqlı paralelliyi saxlanılır.

Ampmetr - cərəyanı təyin edən ölçü cihazı.

CAD proqramı (ing. Computer-aided design) - kompüter dəstəkli layihələndirmə olub layihələrin hazırlanması, modifikasiyası, analizi və ya optimallaşdırılmasında tətbiq olunan köməkçi kompüter sistemlərinin istifadəsidir.

CO₂ - karbon qazı

Diod - bir p-n keçidə malik olan və iki elektrik çıxışı olan cihaz.

Dispetçer - tənzimləyici, nəqliyyatın hərəkətini, müəssisə və ya idarə işlərini müxtəlif əlaqə vasitələri ilə nizama salan işçi.

Elektromaqnit induksiyası - maqnit sahəsində hərəkət edərək öz kontorundan keçən maqnit induksiya xətlərinin sayını dəyişdirən keçirici kontorda elektrik cərəyanıdır.

Estetika - ətraf aləmin, gözəlliyin və sənətin fəlsəfəsi haqqında elm.

GPS (ing. Global Positioning System) - Qlobal Mövqetəyinetmə Sistemi - dünya üzrə tətbiq olunan naviqasiya sistemidir.

İKT - informasiya-kommunikasiya texnologiyaları.

İnduktivlik - enerjini maqnit sahəsi formasında saxlamaq bacarığı.

Kommutasiya aparatı (rele) - bir və ya daha çox elektrik dövrəsində cərəyanı açmaq və ya söndürmək üçün hazırlanmış bir cihaz.

Kondensator - elektrik yüklərini depolayan passiv element.

Legirlənmə - metala qeyri-aktiv komponentlərin qatılması.

Osillometrik metod - siqnalın zamana görə açılışı əsasında analiz üsulu.

Pentod - beş elektrodlu elektron lampası.

Rezistor - elektron dövrədə cərəyan axınını məhdudlaşdıran və ya tənzimləyən elektrik komponent.

Tetrod - dörd elektrodlu elektron lampası.

Tranzistor - elektrik siqnallarını gücləndirmək üçün yarımkeçirici cihaz (radiotexnikada, elektronikada çox vaxt elektron lampalarının əvəzinə işlədilir).

Triod - üç elektrodlu elektron lampası.

Voltmetr - gərginliyi təyin edən ölçü cihazı.

2. Peşəyə dair xüsusi məlumat

2.1. Peşə sahibinin gördüyü əsas işlərin qısa təsviri

Tibbi avadanlıqlarının təmiri və xidməti üzrə elektromexanik avadanlıqların nasaz hissələrini müəyyən edir, təmir edir və onlara texniki xidmət göstərir.

3. Peşə sahibi üçün tələb olunan səriştələr

3.1. Əsas səriştələr (əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan hər bir şəxs üçün əsas, həmçinin, əmək bazarında əlavə və ümumi dəyəri formalaşdıran bilik, bacarıq, işə yanaşma və davranış formasıdır).

Azərbaycan dilində ünsiyyət

Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. İşlə bağlı ətraflı məlumatları oxuyub anlayır və qiymətləndirir	<ul style="list-style-type: none">a. Verilən tapşırıqlarla bağlı gündəlik təkrarlanan və rutin olmayan iş üçün ətraflı yazılı təlimatları dəqiqliklə izah edir;b. Verilən tapşırıqla əlaqədar qrafik təlimatları (diaqram) düzgün şərh edir;c. Verilən tapşırıqla əlaqədar müxtəlif mənbələrdən alınan məlumatları düzgün təhlil edir;d. İş təlimatlarından istifadə edərək işin mərhələləri (addımlar), vaxt çərçivəsi, gözlənilən nəticələr və icraçıları göstərməklə fərdi iş planı hazırlayır.
2. İşlə bağlı vəziyyət haqqında qrup müzakirəsi aparır	<ul style="list-style-type: none">a. Mürəkkəb texniki məlumatları dil normalarına və seçilmiş üsluba uyğun şəkildə çatdırır;b. Danışarkən məlumatlar, rəylər və fikirləri məntiqi bir şəkildə əlaqələndirir;c. Mövzuya və dinləyicilərin anlama səviyyəsinə uyğun dildən istifadə edir.
3. Verilən mözuda işlə əlaqəli ətraflı mətn yazır	<ul style="list-style-type: none">a. Verilən məqsədə və hədəf auditoriyaya uyğun format seçir;b. Oxuculara aydın olan tərtibat və lüğətdən istifadə edir;c. Mənanı qorumaq üçün dəqiq quruluş və durğu işarələrindən istifadə edir;d. Mətnləri düzgün struktur, qrammatika və orfoqrafiya ilə yazır;e. Verilən mövzuda işlə əlaqəli aydın və struktlaşdırılmış hesabat hazırlayır.

Xarici dildə ünsiyyət

Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Eşitdiyi məlumatı başa düşür	<ul style="list-style-type: none">a. Peşəsi ilə bağlı konkret mövzularda nisbətən mürəkkəb söhbətlərdə, həmçinin texniki müzakirələrdə ifadə edilən əsas ideyaları şərh edir;b. Mürəkkəb təlimatlara düzgün şəkildə riayət edir;c. Standart və aydın nitqdə aparılan müzakirənin əsas arqumenti, yaxud ideyasının lehinə və ya əleyhinə səsləndirilən fikirlərin əsas səbəblərini müəyyən edir.
2. Danışiq və müzakirələrdə iştirak edir	<ul style="list-style-type: none">a. Hətta səs-küylü mühitdə belə ən ümumi mövzu ətrafında aparılan geniş müzakirələrdə effektiv şəkildə iştirak edir;b. Aparılan gündəlik və təsadüfi rəsmi müzakirələrdə fəal şəkildə iştirak edir.

Xarici dildə ünsiyyət	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
3. Şifahi məlumat verir	a. Özünün maraq dairəsinə aid olan bir sıra mövzularda aydın və ətraflı şərh və təqdimatlar edir (əlavə fikir və münasib nümunələrlə öz fikirlərini genişləndirmək və əsaslandırmaq şərti ilə).
4. Oxuduğu məlumatı başa düşür	a. Müvafiq istinad mənbələrindən (məsələn, lüğətlər) istifadə etməklə müxtəlif mətnə və məqsədlərə uyğun üslub və sürətlə müstəqil oxuyur; b. Mürəkkəb hissələri yenidən təkrar oxumaq şərti ilə öz sahəsinə aid olan uzun və mürəkkəb təlimatları, o cümlədən, şərtlər və xəbərdarlıqları şərh edir.
5. Məlumatları yazılı şəkildə çatdırır	a. Hər hansı müzakirə mövzusu barəsində inşa və ya hesabatlar yazır (burada konkret fikirlərə lehinə və ya əleyhinə səbəblər göstərərək müxtəlif versiyaların üstün və çatışmayan cəhətlərini izah etməklə); b. Müvafiq ifadələrdən istifadə etməklə aktual mövzularda strukturlu peşəkar məktub, qeyd və elektron məktublar yazır.

Riyazi hesablaşma	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. İşlə bağlı riyazi məlumatları müəyyən edir və şərh edir	a. İşlə bağlı qrafik formada təqdim edilmiş məlumatların aktuallığını izah edir; b. İşlə bağlı dövri məlumatları (məsələn aralıq hesabatları) toplamaqla onları müvafiq qrafik formada təqdim edir; c. Verilən qərarları əsaslandırmaq üçün bir sıra mənbələrdən proqnozlaşdırıla bilən məlumat kateqoriyalarını müqayisə edir (məsələn, materialların haradan alınması ilə bağlı qərar vermək).
2. Problemləri həll etmək üçün rəqəmlərlə işləmə bacarığından istifadə edir	a. Çoxmərthəli gündəlik və bəzi təsadüfi problemlərin həlli (məsələn, qiymət artımlarından sonra büdcəni necə balanslaşdırmaq) üçün müvafiq riyazi əməlləri yerinə yetirir; b. İş yerində iki hissəli gündəlik problemlərin həlli üçün faiz, nisbət və ya kəsrlərdən istifadə etməklə müvafiq riyazi əməlləri yerinə yetirir.
3. Problemləri həll etmək üçün ölçmə və həndəsə bacarıqlarından istifadə edir	a. İşlə bağlı gündəlik problemlərin həllində məkandan düzgün istifadəni planlaşdırır (məsələn, təyin edilmiş sayda simmetrik formada olan obyektlərin saxlanması üçün tələb olunan məkanı hesablaşmaq); b. Çox sayda dövri tapşırıqları tamamlamaq və silsilə məhsullar hazırlamaq üçün tələb olunan materialların

Riyazi hesablamə	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
	sayı, yaxud lazım olan vaxtı hesablaməq üçün məhdud sayda riyazi düsturlardan istifadə edir.
4. Riyazi üsul və əməllərdən müvafiq qaydada istifadə edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Gündəlik işdə hesablamalar aparmaq üçün bir sıra metodlardan (zehin, kağız və qələm və ya kalkulyator, yaxud kompüterin kalkulyator funksiyası) istifadə edir; b. İşlə bağlı xarakterik məqamları (məsələn, nağd pul axınları, fəaliyyətlərin mərhələlərə bölünməsi və onların tamamlanması ilə bağlı irəliləyişləri) monitorinq etmək üçün elektron cədvəllər formasında uçot sənədləri yaradır.
5. Riyazi məlumatları ötürmək üçün müvafiq dil və işarələrdən istifadə edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Yazıda riyazi simvollardan istifadə edir; b. Apardığı hesablamaları təsvir etmək və məlumatlarla bağlı yazışmalar aparmaq üçün qeyri-formal və sadə formal riyazi terminlərdən istifadə edir.
6. Riyazi məlumatları müvafiq formatlarda təqdim edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Fəaliyyətində gündəlik məsələlərə dair məlumatların toplanması nəticəsində əldə edilmiş faktları təqdim etmək üçün müvafiq riyazi formanı (məsələn, qrafik, cədvəl və elektron cədvəllər) seçir.

İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları (İKT)	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Məlumatları axtarır və qiymətləndirir	<ul style="list-style-type: none"> a. İstər gündəlik, istərsə də digər məsələlərlə əlaqədar "Onlayn" rejimdə axtarış aparır; b. Əldə etdiyi məlumatların etibarlılıq və əlverişliliyini dəyərləndirmək üçün lazım olan tədbirləri müəyyən edir; c. Öz tələblərini qarşılamaq üçün ən uyğun məlumat mənbəyini (mənbələrini) seçir.
2. İKT-dən istifadə edərək məzmun tərtib edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Fəaliyyəti sahəsində tələb olunan məzmun yaratmaq üçün İKT-nin imkanlarından düzgün istifadə edir; b. Fəaliyyəti ilə əlaqədar gündəlik və digər məsələlər barədə məzmun yaratmaq üçün bir sıra münasib rəqəmsal formatlardan istifadə edir; c. İşlə bağlı məzmun yaratmaqda öz həmkarlarına kömək edir.
3. Məlumatları yaddaşda saxlayır və istifadə edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Məlumat və məzmunun müvafiq qaydada saxlanması və tapılması üçün sistem yaradaraq bu sistemdən istifadə edir; b. Yaddaşda saxlanmalı olan məlumatlarla bağlı hər hansı etik və ya hüquqi məhdudiyyətləri müəyyən edir;

İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları (İKT)	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
	c. Sənədlərin qeydiyyatı sistemini məlumat və məzmunun tapılaraq çıxarılması baxımından düzgün idarə edir.
4. Məlumatları bölüşür və başqaları ilə əməkdaşlıq edir	<p>a. İş mühitində həmkarları və ya digər şəxslərlə məlumatları paylaşan zaman istifadə üçün fərqli formatlar arasında ən uyğun olanını seçir;</p> <p>b. İş mühitində mesajlar və ya digər məzmunu göndərən, yaxud cavablandırılan zaman riayət ediləcək normaları (məsələn ünvanın formaları, üslub, format və s.) müəyyən edir;</p> <p>c. İş mühitində məlumatların əldə edilməsi ilə bağlı mesajlar və ya sorğuları düzgün formada göndərir və cavablandırır.</p>
5. Özünə aid məlumatları mühafizə edir	<p>a. İKT-dən istifadə edərək rəqəmsal kommunikasiya aparanda olan şəxslərlə bağlı potensial riskləri müəyyən edir;</p> <p>b. Rəqəmsal mühitdə özü və ona məxsus məlumatların təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görə biləcəyi tədbirləri sadalayır.</p>
6. Başqalarının hüquqlarını bilir və onlara hörmət edir	<p>a. Məlumatların rəqəmsal mühitə yerləşdirilməsi səbəbindən öz müdiriyyəti də daxil olunmaqla başqaları üçün yaranan potensial riskləri müəyyən edir;</p> <p>b. Rəqəmsal mühitdə istər işlə bağlı, istərsə də şəxsi kommunikasiya aparanda başqalarının hüquqlarını qorumaq üçün atılmalı olan addımları təsvir edir;</p> <p>c. Həmkarlarına rəqəmsal mühitdə başqalarının hüquqlarının tanınması və onlara hörmət edilməsinin əhəmiyyətini izah edir.</p>
7. İKT ilə bağlı problemləri həll edir	<p>a. Cihaz və ya tətbiqin tapşırığı nə üçün icra etmədiyini müəyyən etmək məqsədi ilə sadə tədbirlər görür;</p> <p>b. Öz səriştəsi və ya səlahiyyətləri çərçivəsində iş mühitində İKT ilə bağlı sadə problemlərin həlli üçün tədbir görür;</p> <p>c. Nisbətən mürəkkəb problemləri həll etmək üçün mövcud dəstəkdən yararlanır.</p>

Peşə etikasası və sosial həyat bacarıqları	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşə etikasası prinsiplərinə hörmət edir	<p>a. Qlobal biznesdə mənavi qərar qəbul etmə prinsiplərini anladığını nümayiş etdirir;</p> <p>b. Ümumi etik prinsipləri fərdi və qrup işlərində müəyyən hallar və ya təcrübələrə tətbiq edir;</p> <p>c. Ölkənin iqtisadi qanunvericiliyinin ticarət, peşələr və təşkilatlara mühüm təsir yollarını qiymətləndirir;</p> <p>d. Özü və komandanın davranışlarını peşə etikasası</p>

Peşə etikasası və sosial həyat bacarıqları	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
	baxımından təhlil edir.
2. Vaxtdan səmərəli istifadə edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Özü və hamkarlarının vaxtını israf edən fasilələr və hər hansı başqa məsələlərlə mübarizə aparmaq üçün müvafiq strategiyalar qəbul edir; b. Öz işi və grup işini vaxtında yerinə yetirmək üçün praktiki metodlardan istifadə edir; c. İş daha effektiv təşkil etməklə müəyyən fəaliyyətlərə sərf edilən vaxtı azaldır; d. Peşə məqsədləri və şəxsi vaxt arasında tarazlıq əldə edir.
3. Qrupda effektiv işləyir	<ul style="list-style-type: none"> a. Komanda daxili prosesləri (giriş, keçid və çıxış) müəyyən edir; b. Uğurlu komanda təcrübəsinin xüsusiyyətlərini təsvir edir; c. Müxtəlif sahələrdən olan şəxslərin birləşdiyi komandalarda effektiv komanda üzvlüyünü nümayiş etdirir; d. Münaqişələri effektiv həll edir.
4. İş davranışını təhlil edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Boşluqları müəyyən etmək və həll yollarını tapmaq üçün komanda üzvləri ilə işgüzar davranış problemlərini müzakirə edir; b. Müxtəlif iş mühitlərində nümunəvi işgüzar davranış nümayiş etdirir; c. Digər şəxsin problemləri, fikirləri, düşüncələri və təcrübələrinə anlayış nümayiş etdirir.

Sahibkarlıq	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Yeni həll yolları tələb edən çətin tapşırıqları müəyyən edir	a. Özünün maraq dairəsində olan sahədə potensial təkmilləşmə və ya innovasiya imkanlarını dəyərləndirmək üçün təhlil aparır.
2. Yeni ideyaları müəyyən edir və formalaşdırır	<ul style="list-style-type: none"> a. Təkbəşinə, yaxud komandanın bir üzvü kimi təkmilləşmə və ya innovasiyaları özünün maraq dairəsinə tətbiq etmək üçün bir sıra ideyalar irəli sürür; b. Təkmilləşmə və ya innovasiyaların tətbiqi üçün irəli sürülmüş ideyalar toplusunu qiymətləndirməklə hər birinin üstün və zəif cəhətlərini müəyyən edir; c. Müəyyən edilmiş hər bir ideya ilə bağlı potensial maraqlı tərəfləri (bunlar təkmilləşmə fəaliyyətlərinə təsir edə bilən, bu ideyalarda maraqlı olan, yaxud onun təsirinə məruz qalan şəxslərdir) müəyyən edir.
3. Yeni ideyaları həyata keçirmək üçün lazım olan	a. Özünün maraq dairəsinə aid sahədə təkmilləşmə və ya innovasiya ilə bağlı hər hansı ideyanı reallaşdırmaq üçün

Sahibkarlıq	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
resursları müəyyən edir	tələb olunan resursları (məsələn, materiallar, avadanlıqlar, insan resursları və vaxt) müəyyən edir; b. Yeni ideyanın həyata keçirilməsi prosesində müəyyən etdiyi resurslardan necə istifadə ediləcəyini təsvir edir.
4. Yeni ideyanın reallaşdırılması üçün tələb olunan büdcəni planlaşdırır	a. Özünün maraq dairəsinə aid sahədə innovasiya və təkmilləşmə ilə bağlı ideyanın həyata keçirilməsi zamanı xərc tələb edən sahələri müəyyən edir.
5. Yeni ideyanın həyata keçirilməsini planlaşdırır	a. Özünün yeni ideyasını həyata keçirmək üçün başqasının köməyi ilə tələb olunan resurslar və xərc tələb edən sahələri göstərməklə ümumi plan hazırlayır.
6. Müstəqil işləyir	a. Dövri və digər iş tapşırıqlarını müstəqil şəkildə effektiv həyata keçirir; b. Vaxt və resurslardan maksimum düzgün istifadəni təmin etmək üçün gündəlik fəaliyyətlərini prioritetləşdirir; c. Öz fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi yollarını müəyyən etmək üçün təşəbbüs göstərir; d. Fəaliyyətlərində dəyişikliklər edən zaman öz səlahiyyətlərindəki məhdudiyyətləri müəyyən edir və lazım olan hallarda müvafiq icazə alır.
7. Komandanın bir hissəsi olaraq effektiv işləyir	a. Komanda üzvü olaraq effektiv işləyir; b. Çox mürəkkəb olmayan olan komanda tapşırıqlarının icrasına nəzarət edir.

Öyrənmək üsullarına yiyələnmə	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Effektiv təlim strategiyaları hazırlayır	a. Sistemli və systemsiz öyrənmə prosesində öz təhsilinə görə cavabdehlik daşıyır; b. Səhvlərdən öyrənmə potensialını dərk edir; c. Təlim hədəflərinə nail olmaq üçün lazım gələn hallarda özünün ənənəvi yanaşmalarını təhsilinə uyğunlaşdırır; d. Təhsilini artırmaq üçün bir sıra metodlardan (məsələn, nəticələr çıxarmaq və həmkarlarına öyrətmək) istifadə edir.
2. Özünəməxsus təlim təcrübələri və təlim istəklərini müəyyən edir	a. Təhsilalan olaraq fəaliyyəti ilə bağlı kontekstdə əsas güclü və zəif cəhətlərinin təhlilini aparmaqla zəif cəhətləri necə aradan qaldırmaq lazım olduğunu müəyyən edir; b. Özünün üstünlük verdiyi təlim metodlarının effektivliyini dəyərləndirir; c. Özünün təlim strategiyalarını daha təsirli etmək üçün adaptasiya və ya əhatə dairəsini genişləndirməyin yollarını müəyyən edir;

Öyrənmək üsullarına yiyələnmə	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
	d. Komanda üzvlərinin təlim fəaliyyətlərini daha obyektiv təsəvvür etmələri və təlim ehtiyaclarını müəyyən etmələrinə yardım edir.
3. Özünün təlim ehtiyaclarını müəyyən edir və peşəkar inkişafını planlaşdırır	<p>a. Karyera baxımından (və ya şəxsi inkişaf baxımından) mümkün təlim hədəfləri və onların əldə edilməsi üçün mövcud olan potensial təlim yollarını müəyyən edir;</p> <p>b. Karyera və ya şəxsi inkişaf hədəfləri ilə bağlı olan təlim məqsədlərini prioritetləşdirir;</p> <p>c. Təlim məqsədlərinə ən yaxşı formada nail olmaq baxımından düzgün qərar vermək üçün müvafiq məlumatları axtarır;</p> <p>d. Qısa və uzunmüddətli təlim hədəfləri, tələb olunan vaxt və resursları, o cümlədən, bu hədəflərə nail olmaq üçün tələb olunan tədbirləri göstərməklə təlim planı hazırlayır.</p>

Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin əsasları	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Hüququn mənbələrini müəyyən edir	<p>a. Mülki hüququn mənbələri və normalarını dəqiq müəyyən edir;</p> <p>b. İnzibati hüququn mənbələri və normalarını dəqiq müəyyən edir;</p> <p>c. Əmək hüququnun mənbələri və normalarını dəqiq müəyyən edir;</p> <p>d. Ekologiya hüququnun mənbələri və normalarını dəqiq müəyyən edir;</p> <p>e. Cinayət hüququnun mənbələri və normalarını dəqiq müəyyən edir.</p>
2. Mürəkkəb mübahisəni qanunvericiliyə uyğun həll edir	<p>a. Mübahisəli kompleks məsələni həll etmək üçün qanunvericilikdə müvafiq şərtləri tapır;</p> <p>b. Mübahisəli kompleks məsələni həll etmək üçün müvafiq orqanları müəyyən edir;</p> <p>c. Mübahisəli kompleks məsələni həll etmək üçün müvafiq hüquqi orqanlara müraciət edir.</p>

3.2. Ümumi səriştlər (əmək bazarında rəqabətədavamlı olmağa imkan yaradan səriştlər peşəyə görə səriştlər arta və ya azala bilər).

Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi üzrə səriştlər zəruridir.	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
Sağlamlıq və təhlükəsizliyin qorunması	
Fərdi sağlamlığı və təhlükəsizliyini qorumaq	<ul style="list-style-type: none"> – İş yerinin, avadanlıqların təhlükəsiz, zərərsiz olmasını yoxlayır, sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə hüquqi-normativ tələblərə uyğunluğunu təmin edir; – Təlimatlara uyğun olaraq düzgün fərdi mühafizə paltarları geyinir; – Hüquqi və təşkilati tələblərə uyğun olaraq, sağlamlıq və əməyin mühafizəsi məsələləri haqqında düzgün hesabat verir, o cümlədən müvafiq şəxsləri məlumatlandırır, sağlamlıq və təhlükəsizlik ilə bağlı qeydiyyatı tamamlayır.
İlk tibbi yardım	
İlk tibbi yardım hadisələrini idarə etmək	<ul style="list-style-type: none"> – Hadisə baş verən zaman ilkin qiymətləndirmə prosesini düzgün şəkildə nümayiş etdirir; – Müalicə prioritetlərinin müəyyən edilməsi prosesini düzgün izah edir; – Bədbəxt hadisədən zərər çəkən, ilk tibbi yardım göstərən və təhlükə ilə üzləşmə ehtimalı olan digər şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görülməli olan tədbirləri aydın şəkildə təsvir edir; – Kömək çağırmaq və məlumat ötürmək proseslərini təsvir edir.
İlk tibbi yardım prosedurlarını həyata keçirmək	<ul style="list-style-type: none"> – Bədbəxt hadisədən zərər çəkən nəfəs almayan şəxsə ürək masajı və süni nəfəs vermə prosedurunun həyata keçirir; – Bədbəxt hadisədən zərər çəkən nəfəs alan şəxsləri bərpa vəziyyətində düzgün yerləşdirir; – Kəskin qanaxmanın qarşısını düzgün şəkildə alır; – Sümük sınıqları, çıxıqları və onurğa sütununun zədələnmə halları zamanı düzgün yardım göstərir; – Kəskin istilik və elektrik yanıqları zamanı düzgün yardım göstərir; – Kimyəvi yanıqlar zamanı düzgün yardım göstərir.
Yanğından mühafizə	
Yanğından mühafizə sahəsində həyata keçirilməli olan prosedurları izah etmək	<ul style="list-style-type: none"> – Ehtiyat çıxışın, yanğınsöndürənin, su kranlarının və şlanqların yerini dəqiq müəyyən edir; – Real həyatdan götürülmüş misallar əsasında yanğın

Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi	
Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi üzrə sərişətlər zəruridir.	
	<ul style="list-style-type: none"> üçbucağını təsvir edir; – Yanğın signalı, evakuasiya və xilasetmə prosedurunun düzgün təsviridir.
Yanğınsöndürəndən istifadə etmək	<ul style="list-style-type: none"> – Verilmiş yanğın növü ilə mübarizə aparmaq üçün uyğun yanğınsöndürəni seçir; – Seçilmiş yanğınsöndürənin düzgün istifadəsi qaydalarını təsvir edir (əhatə olunanlar: yanğınsöndürən – su, köpük, CO₂, quru toz, ədyal).

Planlaşdırma və hesabatvermə	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
1. Öz işini planlaşdırmaq	<ul style="list-style-type: none"> a. Tapşırığa əsasən işini zamana görə planlaşdırmaq; b. Mövcud resursları yoxlamaq; c. Plana və mövcud resurslara uyğun olaraq, komanda daxilində fərdi vəzifələri və fəaliyyət məqsədlərini müəyyən etmək.
2. Öz işi haqqında şifahi və yazılı hesabat vermək.	<ul style="list-style-type: none"> a. Öz fəaliyyətinin nəticələri haqqında rəhbərə düzgün şifahi hesabat vermək; b. Müvafiq forma/sablon/sxemlərdən istifadə etməklə öz işi haqqında düzgün yazılı hesabat vermək.
3. Statistik məlumatları şərh etmək.	<ul style="list-style-type: none"> a. Tələb olunan statistik məlumatları düzgün toplamaq; b. Müvafiq statistik məlumatları fəaliyyət planı ilə müqayisə etmək; c. Plandan kənarlaşmaları izah etmək.

Elektrotexnikanın və elektronikanın əsasları	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
1. Cərəyan dövrəsini qurmaq	<ul style="list-style-type: none"> a. İşlədiciləri ardıcıl, paralel və qarışıq birləşdirməklə sabit cərəyan dövrlərini tələblərə uyğun qurur; b. Əsas dövrə qanunlarını (Om, Coul-Lents, Kirxhof qanunlarını) aydın izah edir; c. Elektromaqnit induksiya hadisəsini aydın təsvir edir; d. Dəyişən cərəyan dövrlərini növlərə ayırır; e. Verilmiş parametrlərə uyğun cərəyan dövrlərini təhlükəsiz şəkildə qurur; f. Cərəyan dövrəsinə mənbə, işlədici, kommutasiya aparatı (rele), çevirici qurğuları düzgün qoşur; g. Mühərriklərin təyinatı və iş prinsiplərini fərqləndirir.
2. Yarımkeçirici elementlərdən	<ul style="list-style-type: none"> a. Yarımkeçirici cihazları dövrə hissəsinə müvafiq şəkildə

Elektrotexnikanın və elektronikanın əsasları	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
ibarət dövrəni qurur	birləşdirir; b. Tranzistorlu dövrələri müvafiq qaydada yoxlayır; c. Qida mənbələrinin işini təsvir edir; d. Gücləndirici və generator sxemlərini müvafiq qaydada qoşur.

Sxem, çertyoj və qrafiki işlər	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
1. Çertyojların tərtib edilməsi qaydalarını və həndəsi qurmaları anlamaq	a. Çertyojların əsas yazı və miqyaslarını, xətlərin növlərini sadalayır; b. Çertyojlarda şriftlərin, yazıların və ölçülərin qoyulmasını təsvir edir; c. Parçaların, bucaqların, çevrələrin bölünməsinə göstərir, qövsün radiusunun tapılmasını bilir, müxtəlif qovuşmaları, lekal əyrisini qurmağı bacarır.
2. Elektrik sxemlərini izah etmək	a. Sxemdə xüsusi birləşmə və işarələri ayırd edir; b. Passiv dövrə elementlərini sxemdə müəyyən edir; c. Aktiv dövrə elementlərini müəyyən edir; d. Sxemdə rəqəmsal elementləri ayırd edir.

Elektrik ölçmələri	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
1. Ölçmə üsullarını müəyyən etmək	a. Ölçmə və onun mahiyyətini izah edir; b. Ölçməni müvafiq üsulla həyata keçirir; c. Ölçmə xətasını hesablamağı bacarır; d. Fiziki kəmiyyətlərin ölçmə metodlarını təsvir edir; e. Ölçmənin növünə və təyinatına görə ölçü cihazlarını ayırd edir; f. Elektrik ölçü cihazlarının təyinatını ayırd edir.
2. Elektrik dövrəsində ölçmə icra etmək	a. Sabit və dəyişən cərəyan dövrəsində cərəyanı ölçür; b. Sabit və dəyişən cərəyan dövrəsində gərginliyi ölçür; c. Körpü və ampermetr-voltmetr üsulu ilə müqaviməti ölçür; d. Osillometrik metodla ölçmə prosesini təşkil edir; e. Kondensator, induktivlik kimi passiv dövrə elementlərinin nominalını müəyyən edir.

Standartlaşdırma və metrologiyanın tətbiqi	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
Standartları müəyyən etmək	<ul style="list-style-type: none"> – Standartlaşma haqqında qanunvericiliyin öz fəaliyyət sahəsi ilə bağlı müddəalarını aydın ifadə edir; – Fəaliyyət sahəsində mövcud olan standartları növlərinə görə müəyyən edir; – Sertifikatlaşdırma üçün tələb olunan norma və sənədləri tələblərə uyğun müəyyən edir.
Kəmiyyəti ölçmək	<ul style="list-style-type: none"> – Tələblərə uyğun olaraq, ölçülə bilən və ölçülə bilməyən kəmiyyətləri müəyyən edir; – Verilən kəmiyyətlər üçün ölçmə şkalalarını dəqiq təsvir edir; – Ölçmələrin növləri və üsullarını fərqləndirir; – Fəaliyyət sahəsində istifadə olunan ölçmə cihazlarını istifadəçi təlimatlarına uyğun kalibrləşdirir; – Təqdim olunan sahədə uyğun ölçmə və qiymətləndirmə aparır; – Verilən kəmiyyətləri müvafiq ölçü vahidləri ilə ifadə edir; – Ölçmə xətalərinin müvafiq aralıqda olmasını təmin edir; – Verilmiş ölçmə vasitələrinin dəqiqlik sinfi və metroloji etibarlılığını müəyyən edir; – Ölçülən kəmiyyətlərin normaya uyğunluğunun təmin edilməsi ilə bağlı səmərəli təkliflər verir.

Elektrik ölçmələri	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
Ölçmə üsullarını müəyyən etmək	<ul style="list-style-type: none"> – Ölçmə və onun mahiyyətini izah edir; – Ölçməni müvafiq üsulla həyata keçirir; – Ölçmə xətasını hesablamağı bacarır; – Fiziki kəmiyyətlərin ölçmə metodlarını təsvir edir; – Ölçmənin növünə və təyinatına görə ölçü cihazlarını ayırd edir; – Elektrik ölçü cihazlarının təyinatını ayırd edir;
Elektrik dövrəsində ölçmə icra etmək	<ul style="list-style-type: none"> – Sabit və dəyişən cərəyan dövrəsində cərəyanı ölçür; – Sabit və dəyişən cərəyan dövrəsində gərginliyi ölçür; – Körpü və ampermetr-voltmetr üsulu ilə müqaviməti ölçür; – Osillometrik metodla ölçmə prosesini təşkil edir; – Osillometrik metodla faza sürüşməsinə təyin edir;

Elektrik ölçmələri	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
	<ul style="list-style-type: none"> – Birfazlı dəyişən cərəyan dövrəsində gücü ölçür; – Üçfazlı elektrik dövrəsində aktiv gücü, enerjini müəyyən edir; – Kondensator, induktivlik kimi passiv dövrə elementlərinin nominalını müəyyən edir.

3.3. Spesifik sərişələr (peşə üzrə tələb olunan sərişələr peşəyə görə arta və ya azala bilər).

Tibbi avadanlıqların diaqnostikası	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
Problemi müəyyən etmək üçün hazırlıq işlərini həyata keçirmək	<ul style="list-style-type: none"> – Effektiv yoxlanış və təmirə lazım olan alət, avadanlıq və sınaq qurğularını müəyyən edir; – Problemləri müəyyən etmək üçün müvafiq sxem və təlimatları oxuyub şərh edir.
Avadanlıq və cihazlarda nasazlıqları aşkar etmək	<ul style="list-style-type: none"> – Funksional ölçü cihazları və analizatorları müvafiq qaydada istifadə edir; – Yaranmış nasazlıqları müvafiq qaydada aşkar edir; – Müvafiq diaqnostika metodunu seçir; – Problemi müəyyən etmək üçün nasaz hissəni müvafiq qaydada yoxlayır

Tibbi avadanlıqların təmiri	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
Təmir işinə hazırlıq görmək	<ul style="list-style-type: none"> – Təmirə uyğun cihaz və avadanlıqları müəyyən edir; – İşə uyğun fərdi mühafizə vasitələrini müəyyən edir.
Təmir işlərini yerinə yetirmək	<ul style="list-style-type: none"> – Qovşaqların və birləşdirici hissələrin yerini müəyyən edir; – Müvafiq təlimatlar əsasında təmir işlərini həyata keçirir; – Təmir zamanı cihaz və avadanlıqları qaydalara uyğun tətbiq edir.

Tibbi avadanlıqlara texniki xidmət	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
Tibbi avadanlıqlara xidmət	– Avadanlıq və cihazların növünə görə iş prinsiplərini

Tibbi avadanlıqlara texniki xidmət	
<i>Təlim (öyrənmə) nəticələri</i>	<i>Qiymətləndirmə meyarları</i>
göstərmək	<p>izah edir;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Avadanlığa uyğun təlimatı təhlil edir; – Vaxtaşırı xidmət cədvəllərini tərtib edir; – Texniki xidməti təşkil etmək üçün müvafiq sxem və təlimatları oxuyub şərh edir; – Müvafiq təlimatlar əsasında dəyişdirmə işlərini həyata keçirir; – Avadanlıqların mexaniki hissələrini müvafiq qaydada dəyişir.
Avadanlıqların təmizlik işlərini həyata keçirmək	<ul style="list-style-type: none"> – Avadanlığa müvafiq təmizləyici məhlulu müəyyən edir; – Avadanlığın hissələrinə uyğun təmizləmə metodlarını müəyyən edir; – Tibbi avadanlıqları müvafiq şəkildə təmizləyir.

Müəssisə nümayəndələri

N:	İştirakçının adı, soyadı:	Təşkilat və yeri:
1.	Röyal Məmmədov Mehmet Erpem	"MESA Group" MMC
2.	Anar Ağalarov	Albatros Health Care
3.	Məmmədrəsul Yaqubov	"ARASH" MMC
4.	Rəhim Rəhimov Allahverdi Ələkbərov	Azərbaycan Texniki Universitet

Azərbaycanda Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin icrasına dəstək layihəsinin nümayəndələri

N:	Adı, soyadı:	Vəzifə:
1.	Aynur Kərimova	Azərbaycanda Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin icrasına dəstək layihəsinin eksperti
2.	Mehparə Əhmədova	Azərbaycanda Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin icrasına dəstək layihəsinin eksperti
3.	Genevieve McCabe	Azərbaycanda Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin icrasına dəstək layihəsinin eksperti

Bacarıqların inkişaf etdirilməsi üzrə sahə komissiyasının sədri, üzvləri və mütəxəssislər (adı, soyadı, iş yeri və vəzifəsi)

No	Adı, Soyadı	İş Yeri	Vəzifəsi
5.1			
5.2			
5.3			
5.4			
5.5			
5.6			
5.7			
5.8			
5.9			
5.10			
5.11			
5.12			
5.13			
5.14			